

Lausunto

07.12.2021

Asia: VN/279/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsiksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomioita alueidenkäytön kokonaisuudesta (erityisesti luvut 1-16, 37-40)

-

Huomioita kaavojen toteuttamisen kokonaisuudesta (erityisesti luvut 1, 17-24, 37-40)

-

Huomioita rakentamisen kokonaisuudesta (erityisesti luvut 1, 25-36, 37-40)

29 luku Kelpoisuusvaatimukset

244 § Suunnittelijoiden kelpoisuusvaatimukset

Muutosesityksen perustelu:

Kelpoisuusvaatimuksena esitetään soveltuva, rakentamisen tai tekniikan alalla suoritettu tutkinto. Soveltuvan rakentamisen ja teknisen osaamisen tulee olla edellytys suunnittelijan kelpoisuudelle, mutta erityissuunnittelussa, kuten paloturvallisuussuunnittelussa, hyväksyttävän tutkinnon rajaaminen rakentamiseen tai tekniikkaan ei ole perusteltua. Mainitulla suunnittelualalla tarvitaan poikkitieteellistä osaamista paitsi itse rakentamisesta, myös muun muassa fysiikasta, palodynamiikasta, riskienhallinnasta sekä käyttäytymistieteistä.

Esimerkiksi luonnontieteellisen yliopistotutkinnon (pääaineena fysiikka, kemia tai matematiikka) tulisi olla riittävä. Vaaditut soveltuvat rakentamisen ja erityissuunnittelualan opinnot voidaan opiskella joko tutkintoon sisältyneenä tai tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Suomessa ei ole missään oppilaitoksessa mahdollisuutta suorittaa paloturvallisuussuunnittelijan tutkintoa, joten etenkin vaativampien kohteiden suunnittelijat kokoavat tarvitsemansa erityisalan opinnot eri oppilaitoksista. Nykyään kannustetaan elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen lisäämiseen. Mikäli kelpoisuusvaatimukset hyväksytään esitetystä muodosta, muun kuin teknillisen alan tutkinnon suorittanut

ei voi koskaan saada erikoissuunnittelijan pätevyyttä, vaikka suorittaisi kaikki suunnittelutyössä tarvittavat teoriaopinnot omalta erityissuunnittelualaltaan ja rakentamisen alalta.

Suunnittelijan on jatkossa osoitettava pätevyytensä vaativaan, erittäin vaativaan ja poikkeuksellisen vaativaan suunnittelutehtävään ympäristöministeriön valtuuttaman toimijan antamalla todistuksella. Pätevyyksiä myöntää tällä hetkellä Suomessa yksi yritys. Lakiesityksen mukaan rakennusvalvonnalla ei ole mahdollisuutta hyväksyä paloturvallisuussuunnittelijaa vastuulliseksi suunnittelijaksi kolmeen vaativimpaan suunnittelutehtävään, vaikka suunnittelijalla olisi vaaditun pituinen työkokemus, tarvittavat teoriaopinnot ja riittävästi referenssikohteita, mutta hänellä ei ole teknillisen alan tutkintoa. (Poikkeuksen tästä muodostaa ne suunnittelijat, jotka on aiemmin hyväksytty 382 § mukaisesti kelpoisuusvaatimukset täyttäväksi). Paloturvallisuussuunnittelijalta viedään tällä lakimuutoksella mahdollisuus edistyä urallaan, koska käytännössä lähes kaikki suunnittelutehtävät paloturvallisuussuunnittelijana ovat jotain näistä kolmesta vaativimmasta vaativuustasosta. Paloturvallisuussuunnittelijaa ei yleensä tarvita vähäisissä tai tavanomaisissa kohteissa.

Esitämmekin, että erityissuunnittelijoiden osalta vaadittua tutkintoa poikkeuksellisen vaativan, erittäin vaativan ja vaativan tason suunnittelutehtävissä muutetaan siten, että kelpoisuusvaatimuksena olisi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyy tai jota on täydennetty tutkinnon suorittamisen jälkeen soveltuvilla kyseisen erityissuunnittelualan opinnoilla sekä rakennusalan opinnoilla.

Muutoksen voisi toteuttaa esimerkiksi seuraavasti:

Kelpoisuusvaatimukset vaaditun koulutuksen osalta vaativan, erityisen vaativan ja poikkeuksellisen vaativan suunnittelutehtävän osalta:

- 1) poikkeuksellisen vaativassa suunnittelutehtävässä kyseiseen suunnittelutehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä soveltuvat rakentamisen ja erityissuunnittelualan opinnot.
- 2) erittäin vaativassa suunnittelutehtävässä kyseiseen tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä soveltuvat rakentamisen ja erityissuunnittelualan opinnot, rakentamisen tai tekniikan alalla suoritettu aiempi ammatillisen korkea-asteen tutkinto tai sitä vastaava tutkinto.
- 3) vaativassa suunnittelutehtävässä kyseiseen suunnittelutehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä soveltuvat rakentamisen ja erityissuunnittelualan opinnot, rakentamisen

tai tekniikan alalla suoritettu aiempi ammatillisen korkea-asteen tutkinto tai sitä vastaava tutkinto
taikka aiempi tekniikon tai sitä vastaava tutkinto

Kysymyksiä lausunnonantajille

Lakiuudistuksen valmistelun aikana käydyissä keskusteluissa on ollut esillä myös maakuntakaavaa koskeva vaihtoehtoinen malli.

Vaihtoehtoisen mallin oleellisin ero lakiehdotukseen olisi se, että maakuntakaavan oikeusvaikutuksia ei rajattaisi laissa vaan maakuntakaava olisi nykyiseen tapaan kokonaisuudessaan oikeusvaikutteinen. Vaihtoehtoinen malli olisi oikeusvaikutusten osalta pääosin nykyisen lain kaltainen, mutta malli ei kuitenkaan sisältäisi nykyisen lain mukaista maakuntakaavan toteuttamisen edistämisvelvoitetta.

Myös vaihtoehtoisessa mallissa maakuntakaavassa olisi esitettävä aluerakenteen, liikennejärjestelmän ja liikenneverkon sekä viherrakenteen kehittämisen periaatteet, ja lisäksi maakuntakaavassa voitaisiin esittää myös muita maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia asioita. Vaihtoehtoisen mallin mukaan maakuntakaavassa esitettävistä asioista kuitenkin rajattaisiin laissa nimenomaisesti pois yksittäisen kunnan yhdyskuntarakenne. Yksittäisen kunnan yhdyskuntarakenteeseen kuuluvia asioita ei olisi siten mahdollista sisällyttää maakuntakaavaan vaan ne ratkaistaan kuntakaavoituksessa.

Lausunnonantajia pyydetään esittämään näkemyksensä myös vaihtoehtoisesta mallista.

-

Maksuvelvollisuuden alkamisen raja (kerrosneliömetriä

-

Kunnalle maksettavan maksun maksimimäärä tontin arvonnoususta (% arvonnoususta)

-

Erityisharkinta-alueen sijoittamisluvan lupaedellytyksissä ollaan palaamassa oikeusharkinnasta rakennuslain aikaiseen tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Miten lupaedellytykset pitäisi kirjoittaa, jotta:

- a. tuomioistuimen kannalta kunnan myöntämä lupa on mahdollista pitää voimassa eikä lupa mene valituksen johdosta nurin oikeudessa automaattisesti esimerkiksi siksi, että luvalla käsitellään vain yhden rakennuspaikan, eikä sitä ympäröivien alueiden tilanne?**
- b. kunnan kannalta on mahdollista evätä lupa esimerkiksi siksi, että kyseinen rakentamisen lievealue on suunniteltava kaavoituksellisesti kokonaisuutena?**

-

Miten päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuuta koskevan pykälän perustelut pitäisi kirjoittaa, jotta niistä kävisi kyllin selkeästi ilmi, että allianssimallin tai muiden yhteistoiminnallisten toteutusmuotojen käyttäminen on hankkeessa mahdollista?

-

Millaisia ja kuinka suuria taloudellisia vaikutuksia näette päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuun aiheuttavan kuluttajille?

-

Olennaisten teknisten vaatimusten vaatimustasoa ei ole lähtökohtaisesti muutettu kaavoitus- ja rakentamislaisissa lukuun ottamatta luonnonvalon johtamista asuintilaan. Miten asumista ja majoitusta koskevia olennaisia teknisiä vaatimuksia pitäisi mielestänne muuttaa ottaen huomioon kalustettujen asuntojen vuokraus ja Airbnb-toiminta?

-

Millaisia vaikutuksia näette ehdotettujen muutosten aiheuttavan?

-

Kauriala Marianna
Palotekninen Insinööritoimisto Markku Kauriala Oy

Myllylä Päivi
Palotekninen Insinööritoimisto Markku Kauriala Oy